

การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์
ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
Network Management for Nursing Education
of Faculty of Nursing, Rajabhat University

ทัศนีย์ ตรีศายลักษณ์*

Thasaneer Trisayaluk

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Student of Doctor of Philosophy (Educational Administration)

Faculty of Education, Silpakorn University

ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์**

Sakdipan Tonwimonrat

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ประเทศไทย

Thesis Advisors Silpakorn University, Thailand

E-mail: thastri@gmail.com E-mail: sakdipan55@gmail.com

Received : August 11, 2022

Revised : September 07, 2022

Accepted : September 07, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต แบบ EFR เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาล ศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ มี ๙ ประเด็น คือ (๑) ภาวะผู้นำเครือข่าย (๒) การมีวิสัยทัศน์และ เป้าหมายร่วม (๓) ระบบและกลไกการบริหารเครือข่าย (๔) การรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (๕) การสร้าง ผลประโยชน์ร่วมกัน (๖) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย (๗) การผนึกกำลังเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (๘) การสร้างและธำรงรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืน (๙) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : เครือข่าย; พยาบาลศาสตร์; คณะพยาบาลศาสตร์; มหาวิทยาลัยราชภัฏ

* นางสาวทัศนีย์ ตรีศายลักษณ์ Miss Thasaneer Trisayaluk นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต Student of Doctor of Philosophy

** รศ.ดร.ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์ Assoc.Prof.Dr.Sakdipan Tonwimonrat อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ Thesis Advisor

Abstract

The purpose of this research was to discover the network management for nursing education of the faculty of nursing under Rajabhat University by using the methodology of Ethnographic Futures Research (EFR). The research instruments were unstructured interview and questionnaires. The data was analyzed by median, interquartile range. Using software packages and content analysis.

The research findings revealed that: The network management for nursing education of the faculty of nursing under Rajabhat University is 9 issues : (1) network leadership (2) shared vision and goals (3) network management systems and mechanisms (4) common perceptions and perspectives (5) creating mutual benefits (6) building the participation of network members (7) synergies to reinforce each other (8) maintaining a sustainable relationship (9) Effective communication

Keywords: Network; Nursing; Faculty of Nursing; Rajabhat University

บทนำ

การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ในประเทศไทยเริ่มจากการดูแลบุคคลที่เจ็บป่วยในครอบครัวของตนเอง ต่อมาจึงเป็นการช่วยเหลือดูแลบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับสิ่งตอบแทน จนกระทั่งเกิดเป็นอาชีพและพัฒนาเป็นวิชาชีพ โดยช่วงแรก พ.ศ.๒๔๓๙-๒๔๖๘ เป็นการฝึกการอาชีพ ต่อมาในช่วง พ.ศ.๒๔๖๙-๒๔๙๘ มีการพัฒนาเป็นระบบการศึกษาบรวม หลังจากนั้นเข้าสู่ช่วง พ.ศ.๒๔๙๙-๒๕๒๘ เป็นการพัฒนาสู่การเป็นวิชาชีพ เปลี่ยนจากการศึกษาบรวมสู่การศึกษาระบบอุดมศึกษา^๑ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในสังกัด ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยทุกสถาบันต้องจัดการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับของสภาการพยาบาล นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) และ (ฉบับที่ ๓) ส่งผลต่อการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการฝึกให้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และยังมีประกาศเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF: HED) มาเป็นกรอบในการจัดการศึกษาอีกด้วย

^๑ สาวิตรี สิงหาต, “การศึกษาพยาบาลในประเทศไทย”, (เอกสารประกอบการเรียนการสอน วิชาประเด็นและแนวโน้มพัฒนาการของวิชาชีพพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๕๙), หน้า ๓-๔

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ จะต้องประกอบด้วย (๑) หลักสูตรการศึกษา วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ระดับปริญญาตรี (๒) สถาบันการศึกษาพยาบาล (๓) นักศึกษา (๔) คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (๕) ระบบการจัดการศึกษา (๖) ทรัพยากรและการจัดการ (๗) องค์กรวิชาชีพ สภาการพยาบาล และ (๘) ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและหน่วยบริการด้านสุขภาพ ภายใต้ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษา วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ระดับวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๖๓ และข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยจะเห็นได้ว่าการเปิดดำเนินการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ของทุกสถาบัน ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้เพียงลำพังองค์กรเดียว แต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถานบริการด้านสุขภาพ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏ เริ่มมีนโยบายจัดการศึกษาสาขาการพยาบาล ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเริ่มครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และมีการก่อตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพิ่มมากขึ้น โดยปัจจุบันมีคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เปิดสอน จำนวนทั้งสิ้น ๑๔ แห่ง และมีแนวโน้มจะเปิดเพิ่มมากขึ้น นับว่าเป็นความท้าทายโดยเฉพาะเรื่องคุณภาพของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา เพราะคนส่วนใหญ่ให้การยอมรับและเชื่อมั่นในมาตรฐานของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง หรือที่ผลิตจากสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากการสำรวจความนิยมของการสมัครเข้าศึกษาเรียนสาขาพยาบาลศาสตร์ พบว่าคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ไม่ติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย^๒ นอกจากนี้ ผลการสอบวัดความรู้เพื่อขึ้นทะเบียนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่ามีหลายแห่งที่สอบผ่านเกณฑ์ไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ของการสอบในรอบแรก และรายงานการรับรองสถาบันการศึกษาของสภาการพยาบาล พบว่าคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน ๑๒ แห่ง ผ่านการรับรองสถาบัน เพียง ๒-๓ ปีการศึกษา จำนวน ๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๔ ผ่านการรับรองสถาบัน ๔ ปีการศึกษา จำนวน ๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และผ่านการรับรองสูงสุด ๕ ปีการศึกษามีเพียง ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๓ (จากสูงสุด ๕ ปี)^๓ ซึ่งถือว่าน้อยเมื่อเทียบกับคณะ

^๒ กรุงเทพมหานคร, “เผยบั๊กตาต้าคณะ-สาขายอดนิยม ทีแคส ๖๒”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/social/835792>, [๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๔].

^๓ สภาการพยาบาล, “รายชื่อสถาบันการศึกษาที่สภาการพยาบาลให้การรับรอง (สถาบันที่มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว สถาบันที่ยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา และสถาบันที่ผ่านการประเมินความพร้อมโครงการจัดตั้งเพื่อขอเปิดสถาบันการศึกษา”, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

พยาบาลศาสตร์ สังกัดหน่วยงานอื่น ๆ อีกทั้งบริบทการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีข้อจำกัดกล่าวคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ไม่มีสถานบริการสุขภาพเพื่อเป็นแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ ที่อยู่ภายใต้สังกัดเดียวกันกับมหาวิทยาลัย เหมือนกับสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดอื่น จากการศึกษาของ ณรงค์กร ชัยวงศ์ และคณะ เรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า การบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน มีความจำเป็นในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนแต่ละปีการศึกษา การจัดการศึกษาสหวิชาชีพ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแบ่งปันความรู้ ทักษะ เสริมสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือระหว่างสหวิชาชีพ^๕ และจากการศึกษาของ ทินกร บัวชู และคณะ เรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย (ช่วง ค.ศ. ๒๐๒๐-๒๐๒๙) พบว่าแนวคิดการจัดการศึกษาที่สำคัญ กล่าวถึงการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วยแนวคิดการสร้างกลุ่มเครือข่ายสถาบันการศึกษาพยาบาลราชภัฏ เพื่อการผลิตบัณฑิตพยาบาล สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ การจัดการศึกษาพยาบาลร่วมกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้ชุมชนและสังคม บูรณาการการฝึกปฏิบัติงานกับสถานบริการสุขภาพ และบูรณาการการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาลกับแหล่งฝึก เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงในวิชาชีพการพยาบาล^๖ ดังนั้น สถานบริการสุขภาพถือว่าเป็นเครือข่ายที่สำคัญในการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ และความร่วมมือในการจัดการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เทียบเคียงกับสถาบันการศึกษาพยาบาลชั้นนำของประเทศ ผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับจากสังคม ภายใต้บริบทที่มีข้อจำกัดตามปัญหาดังกล่าวได้

อย่างไรก็ตาม การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ยังไม่มีความชัดเจนและมีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวน้อย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์

^๕ ณรงค์กร ชัยวงศ์ และคณะ, “การศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ”, วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ, ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๓): ๗๗-๗๘.

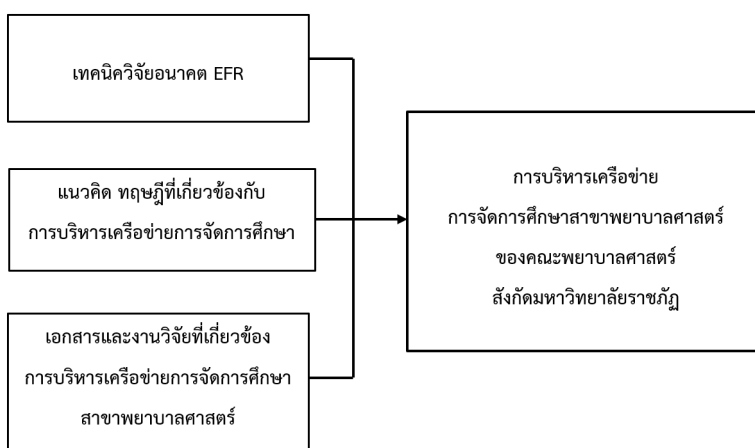
^๖ ทินกร บัวชู, ณัททวิ ศิริรัตน์ และประภากร เมืองแก้ว, “อนาคตภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย (ช่วง ค.ศ. ๒๐๒๐-๒๐๒๙)”, วารสารพยาบาลตำรวจ, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓): ๓๐๖.

สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อทราบการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพเทียบเท่าสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีในสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ และสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศชาติ และสังคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทราบการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ” ผู้วิจัย ใช้การบูรณาการจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบการวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และการศึกษางานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังแสดงรายละเอียดตามแผนภูมิที่ ๑

แผนภูมิที่ ๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

การดำเนินการวิจัยด้วยเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต (EFR: Ethnographic Futures Research) โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาของงานวิจัยเรื่อง จำนวน ๑๕ คน ด้วยวิธีคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Method) ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) แบบไม่มีโครงสร้าง
๒. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและนำมาสังเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจำแนกประเด็นความคิดเห็นที่เหมือนกัน แตกต่างกัน

และรวบรวมเนื้อหาที่ใกล้เคียงไว้ในข้อเดียวกัน โดยยังคงความหมายตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิให้มากที่สุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามที่มีมาตราส่วนประเมินค่า ๕ ระดับ จากนั้นจึงนำส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด ๕ คน จากผู้ทรงคุณวุฒิคณะเดียวกับที่ได้สัมภาษณ์

๓. ทราบฉันทามติจากการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๔. สรุปผลงานวิจัยจากการบูรณาการสาระที่สังเคราะห์ได้จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นที่ ๒ และฉันทามติจากผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นที่ ๓

๕. นำบทสรุปการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) รวมทั้งการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต (EFR: Ethnographic Futures Research) นำมาเขียนภาพการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ โดยนำผลการตอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถือตามเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้มากขึ้นไป กล่าวคือ ค่ามัธยฐาน (Median) ที่ ๓.๕ ขึ้นไป และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบ โดยพิจารณาจาก Interquartile Range ($Q_3 - Q_1$) ไม่เกิน ๑.๕

๖. สรุปผลการศึกษาวิจัยซึ่งนำไปสู่ภาพการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการและเครื่องมือในการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) โดยผู้วิจัยประมวลสาระที่รู้ได้จากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์ แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๕ คน

๒. แบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อสรุปฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EFR ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง
๒. นำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และใช้การคำนวณค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แปลผลตามเกณฑ์ค่าคะแนนกลาง (Mid-Point) ดังนี้

๒.๑ ค่ามัธยฐาน (Median) จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ โดยให้นำหนักคะแนนเป็น ๕ ระดับ ดังต่อไปนี้ ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง เห็นด้วยมาก ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง เห็นด้วยน้อย ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด เกณฑ์ความเป็นไปได้หรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นพิจารณาในความคิดเห็นระดับค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ ๓.๕๐-๕.๐๐

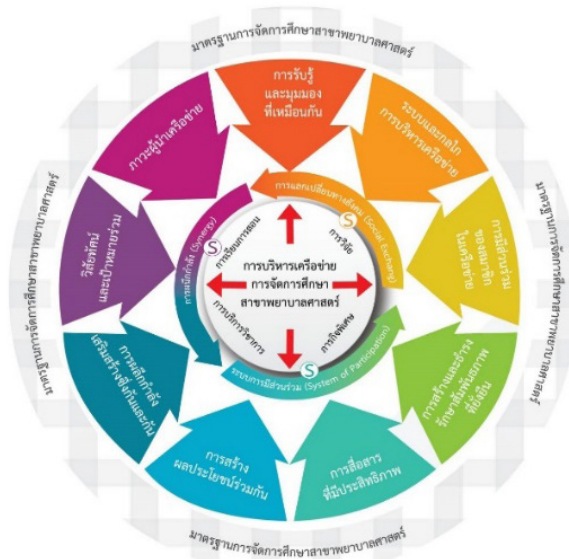
๒.๒ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ หรือค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ ๑ กับควอไทล์ที่ ๓ ของแนวโน้มใดที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑.๕๐ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกัน (Consensus) ค่าพิสัยควอไทล์ของแนวโน้มใดมีค่ามากกว่า ๑.๕๐ แสดงว่ากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นแต่ละข้อไม่สอดคล้องกัน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เทคนิคการวิจัยแบบ EFR สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาศาขาพยาบาลศาสตร์ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ” มี ๙ ประเด็น คือ (๑) ภาวะผู้นำเครือข่าย (๒) การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม (๓) ระบบและกลไกการบริหารเครือข่าย (๔) การรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (๕) การสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน (๖) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย (๗) การผนึกกำลังเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (๘) การสร้างและธำรงรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืน (๙) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยมีแกนหลักที่เป็นแนวคิดในการขับเคลื่อนการบริหารเครือข่าย คือ การผนึกกำลัง (Synergy) การแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social exchange) และระบบการมีส่วนร่วม (System of participation) บนพื้นฐานของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษาศาขาพยาบาลศาสตร์

แผนภูมิที่ ๒ การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

๑. ภาวะผู้นำเครือข่าย ประกอบด้วย มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ :
 ให้การสนับสนุนหรือเอื้ออำนวยความสะดวกการทำงานของเครือข่าย : ยอมรับในความแตกต่างของสมาชิกในเครือข่าย
 : ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของเครือข่าย : ผลักดันให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกเครือข่าย :
 ยึดหลักการได้ประโยชน์ร่วมกันแบบชนะ-ชนะ : มีบารมีได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกเครือข่าย :
 มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ด้านการบริหารเครือข่าย : มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ
 เป็นที่ยอมรับ : มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและชัดเจน : มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม : มีวุฒิภาวะสูง : ให้เกียรติ
 สมาชิกในเครือข่าย : มีสัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกของเครือข่าย : ให้ความสำคัญและสร้างสัมพันธภาพ
 อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ : เข้าใจธรรมชาติและวัฒนธรรมของเครือข่าย : รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก
 เครือข่าย : มีความสามารถในการสื่อสารและโน้มน้าวใจผู้อื่น

๒. การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสาขาพยาบาล
 ร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษากับแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ : แหล่งฝึกภาคปฏิบัติมีส่วนร่วมในการกำหนด
 วิสัยทัศน์ร่วมกับสถาบันการศึกษา : แหล่งฝึกภาคปฏิบัติมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร : มีเป้าหมาย
 ในการผลิตบัณฑิตพยาบาลร่วมกัน : มีการทำบันทึกข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร : มีทัศนคติการผลิตบัณฑิต
 พยาบาลต้องใช้ความร่วมมือกันจะขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปไม่ได้ : สมาชิกในเครือข่ายมองเห็นจุดมุ่งหมาย
 ในอนาคตเป็นภาพเดียวกัน

๓. ระบบและกลไกการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย มีคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย :
 มีกระบวนการขั้นตอนความร่วมมือของเครือข่าย : มีการสื่อสารให้สมาชิกเครือข่ายเข้าใจภาพรวมของการ

ทำงานร่วมกัน : มีกระบวนการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดในการทำงานร่วมกัน : มีช่องทางการสื่อสารสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน : มีระบบการสื่อสารแบบสองทาง : มีระบบการสนับสนุน เกื้อกูล แบ่งปันทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของเครือข่าย : มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานร่วมกันของเครือข่าย

๔. การรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน ประกอบด้วย สมาชิกในสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกภาคปฏิบัติรับรู้ความสำคัญของความร่วมมือ : สมาชิกในแหล่งฝึกภาคปฏิบัติรับรู้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา : มีทัศนคติที่เหมือนกันว่าแหล่งฝึกภาคปฏิบัติเป็นเครือข่ายการจัดการศึกษา : แหล่งฝึกภาคปฏิบัติเป็นองค์กรที่มีผูกพันกับสถาบันการศึกษา : สมาชิกเครือข่ายเห็นความสำคัญของการทำบันทึกข้อตกลง : มีการสื่อสารพันธกรณีในบันทึกข้อตกลงให้สมาชิกรับรู้ : ทัศนคติที่ดีต่อการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกัน : สมาชิกในเครือข่ายให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ : สมาชิกในเครือข่ายตระหนักว่าการรวมพลังในการทำงานส่งผลต่อความสำเร็จของงาน : สมาชิกในเครือข่ายมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร ไม่แบ่งแยกสถาบัน

๕. การสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน ประกอบด้วย สมาชิกในสถาบันการศึกษาและในแหล่งฝึกภาคปฏิบัติร่วมกันพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพการพยาบาล : ร่วมกันพัฒนาความสามารถด้านการผลิตผลงานวิชาการ/วิจัย/นวัตกรรม : ร่วมกันบริการวิชาการ/บริการวิชาชีพ : ร่วมกันทำกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น : ร่วมเป็นผู้สอนหรือวิทยากรให้กันและกัน : ร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษาให้กับสมาชิกในเครือข่าย : มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมร่วมกัน : มีการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง : มีการจัดประชุม/อบรม/สัมมนา ร่วมกันระหว่างสถาบันศึกษากับแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ : มีการระบุพันธกรณีที่เป็ประโยชน์ร่วมกันในบันทึกข้อตกลงอย่างชัดเจน

๖. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย ประกอบด้วย สมาชิกมีความคาดหวังผลที่จะได้รับจากการทำงานเครือข่าย : สมาชิกมีความพร้อมที่จะทำงานเครือข่ายร่วมกัน : ยึดหลักการให้สมาชิกมีส่วนร่วมตัดสินใจในกระบวนการทำงาน : มีการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติของสมาชิก : สมาชิกในเครือข่ายมีความเท่าเทียมกัน : มีความสัมพันธ์อันดีเพื่อนมากกว่าเจ้านายลูกน้อง : ทำงานร่วมกันโดยยอมรับในความแตกต่างระหว่างสมาชิก : ทำงานร่วมกันอย่างเข้าใจ ธรรมชาติหรือวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเครือข่าย : การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่ายเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ

๗. การผนึกกำลังเสริมสร้างซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย สถาบันศึกษากับแหล่งฝึกภาคปฏิบัติผนึกกำลังกันดำเนินการร่วมกัน ดังนี้ การจัดทำหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต : การจัดทำหลักสูตรอบรมเฉพาะทาง เฉพาะสาขา : การวางแผนการจัดการศึกษา/โปรแกรมการศึกษา : การจัดอบรม ประชุม สัมมนา

ระดับชาติ ระดับนานาชาติ : การผลิตผลงานวิชาการ/งานวิจัย/นวัตกรรม : การจัดการกิจกรรมให้บริการวิชาการ/บริการวิชาชีพ : การผลึกกำลังแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาด้านสุขภาพของสังคม เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโรค COVID-๑๙ : การทำ Faculty Practice ของอาจารย์พยาบาล โดยการดำเนินกิจกรรมที่แสดงถึงการผนึกกำลังระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกภาคปฏิบัตินั้นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๘. การสร้างและธำรงรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย มีความไว้วางใจระหว่างสมาชิกเครือข่าย : สมาชิกเครือข่ายมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันตั้งแต่ระดับผู้บริหารสูงสุดจนถึงระดับปฏิบัติการ : มีกิจกรรมที่สร้างสัมพันธภาพเชิงวิชาการ/วิชาชีพระหว่างสองสถาบันอย่างต่อเนื่อง : สมาชิกของสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกภาคปฏิบัติยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน : มีการจัดการกิจกรรมที่แสดงถึงการยกย่องเชิดชู ให้เกียรติซึ่งกันและกัน : มีการจัดการกิจกรรมย่อยที่หลากหลายตอบสนองความสนใจของสมาชิกกลุ่มย่อย : มีการจัดการกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายรุ่นใหม่และสมาชิกรุ่นเก่า เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และสานต่อความเป็นเครือข่าย

๙. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกภาคปฏิบัติมีการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายวิธี : มีการสื่อสารแบบสองทาง : มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างต่อเนื่อง : มีการสื่อสารข้อตกลงการทำงานร่วมกันที่ชัดเจน ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ : มีการติดต่อสื่อสารที่สามารถเข้าถึงสมาชิกเครือข่ายได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ : มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการสื่อสารประสานงานระหว่างสถาบันศึกษากับแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ : มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการติดต่อสื่อสาร

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่ามีอัตลักษณ์ของศาสตร์ทางการพยาบาล ที่มุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพได้รับการยอมรับ มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามข้อบังคับของสภาการพยาบาล โดยความร่วมมือของสถานบริการสุขภาพทุกระดับที่สมัครใจ เข้ามาเป็นเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ด้วยความเต็มใจ ด้วยการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ใน ๙ ประเด็น คือ (๑) ภาวะผู้นำเครือข่าย (๒) การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม (๓) ระบบและกลไกการบริหารเครือข่าย (๔) การรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (๕) การสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน (๖) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย (๗) การผนึกกำลังเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (๘) การสร้างและธำรงรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืน และ (๙) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ให้บรรลุเป้าหมายของ

เครือข่าย สามารถผนึกกำลังระหว่างคณะพยาบาลศาสตรและสถานบริการสุขภาพทุกระดับ ที่เป็นแหล่งฝักภาคปฏิบัติ ภายใต้แนวคิดการผลึกกำลัง (Synergy) ซึ่งสอดคล้องกับ แอนซอฟ (Ansoff) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการผนึกกำลังว่าเป็นวิธีการนำไปสู่ความสำเร็จ โดยแสดงถึงความสมดุลระหว่างขีดความสามารถ (capabilities) กับโอกาสที่อำนวยให้ (opportunities) เป็นกระบวนการบริหารการทำงานในลักษณะการร่วมกัน การรวมพลังกันทำงาน เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่มีคุณค่าหรือมีความเข้มแข็งมากกว่าที่ต่างคนต่างทำ หรือแต่ละองค์กรทำงานโดยลำพัง^๖ การจัดการศึกษาศาขาพยาบาลศาสตร มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องผนึกกำลังกับสถานบริการสุขภาพที่เป็นแหล่งฝักภาคปฏิบัติของนักศึกษา เพื่อให้พลังศักยภาพของทั้งสองสถาบันเข้ามาเสริมสร้างซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้ผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งทางด้านจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และภารกิจพิเศษ นอกจากนี้ยังใช้กลยุทธ์ในการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโดยยึดหลักการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange) ซึ่งสอดคล้องกับ อีเมอสัน (Emerson) ที่เสนอแนวคิดทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange theory) ในลักษณะบูรณาการ อธิบายความเชื่อมโยงปัจเจกบุคคลสู่การเป็นกลุ่มและพัฒนาเป็นเครือข่าย โดยบูรณาการเรื่องอำนาจ การใช้อำนาจ ความสมดุลเชิงอำนาจ และการพึ่งพาระหว่างบุคคลหรือหมู่คณะ เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และเครือข่ายโดยการมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะของการแลกเปลี่ยนภายในเครือข่ายของตนเอง และอำนาจเป็นศักยภาพในเชิงโครงสร้างที่มาจากความสัมพันธ์ที่พึ่งพาระหว่างผู้คน ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ การพึ่งพาอาศัยระหว่างผู้คนในกลุ่มจะช่วยบ่มเพาะให้สมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์ต่อกัน และช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น^๗ กระบวนการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาศาขาพยาบาลศาสตร มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกัน นอกจากปฏิสัมพันธ์ในด้านการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังมีปฏิสัมพันธ์ที่พึ่งพาแลกเปลี่ยนกันในการผลิตผลงานวิชาการ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการบริการวิชาการและบริการวิชาชีพแก่สังคมอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าการดำเนินงานบริหารเครือข่ายยังยึดหลักของการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างเป็นระบบ (System of Participation) ให้สมาชิกได้มีโอกาสร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมประเมินผลในกิจกรรมต่างๆของเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) ได้จำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ ๔ ด้าน คือ

^๖ Harry Igor Ansoff, *Corporate Strategy* (New York: McGraw-Hill, 1965), อ้างถึงใน ธนู ศิริจันทพันธ์, “การประสานพลังเพื่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนโคกสูงประชาสรรพ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, สาขาการบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๑๐๓.

^๗ Richard M. Emerson, “Social Exchange Theory”, *Annual Review of Sociology*. Vol. 2 (August 1976): 335-362.

ด้านที่ ๑ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making)

ด้านที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Participation in Implementation)

ด้านที่ ๓ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Participation in Benefits)

ด้านที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation)^๘

นอกจากนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ที่กล่าวว่า การบริหารเครือข่ายมีองค์ประกอบสำคัญ ๗ ประการ คือ มีการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (Common Perception) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (common vision) มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Interests/Benefits) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (all stakeholders participation) มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) มีการพึ่งพาอิงร่วมกัน (Interdependence) และมีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction)^๙

สรุปการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ คือ กระบวนการที่ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม ให้เกิดการผลึกกำลัง แลกเปลี่ยน สร้างเสริมซึ่งกันและกัน ระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาลและแหล่งฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมกัน และธำรงรักษาเครือข่ายให้เข้มแข็งและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

๑.๑ ผู้บริหารนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ เพื่อให้มีรูปแบบหรือกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละเครือข่าย

๑.๒ นำไปวางแผนสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ที่มีการผนึกกำลังของสมาชิกจากองค์กร สถาบัน หน่วยงานที่หลากหลาย มาเป็นพลังขับเคลื่อน สนับสนุนการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ให้เข้มแข็งมากขึ้น เช่น การสร้างเครือข่ายที่ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งในและต่างประเทศ แหล่งฝึกภาคปฏิบัติทั้งภาครัฐและเอกชน แหล่งทุน/มูลนิธิที่สนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต เป็นต้น

^๘ John M. Cohen and Norman T. Uphoff, "Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity", *World Development*, Vol.8 No.3 (March 1980): 213-235.

^๙ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, *การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร: ซีเคสมิเดีย, ๒๕๔๕), หน้า ๒๘-๓๕.

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรทำการศึกษาวิจัยองค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ หรือรูปแบบของการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๒.๒ ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันการศึกษาพยาบาลชั้นนำของประเทศหรือของกลุ่มประเทศในอาเซียน เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **การจัดการเครือข่าย:กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา.**

กรุงเทพมหานคร: ซีเคสมิเดีย, ๒๕๕๕.

ณรงค์กร ชัยวงศ์ และคณะ. “การศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ”. **วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ.** ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๓): ๗๗-๗๘.

ทินกร บัวชู, ณัทกวี ศิริรัตน์ และประภากร เมืองแก้ว. “อนาคตภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย (ช่วง ค.ศ.๒๐๒๐-๒๐๒๙)”. **วารสารพยาบาลตำรวจ.** ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓): ๓๐๖.

สภาการพยาบาล. “รายชื่อสถาบันการศึกษาที่สภาการพยาบาลให้การรับรอง (สถาบันที่มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว สถาบันที่ยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา และสถาบันที่ผ่านการประเมินความพร้อมโครงการจัดตั้งเพื่อขอเปิดสถาบันการศึกษา)”. ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

สาวิตรี สิงหาด. “การศึกษาพยาบาลในประเทศไทย”. **เอกสารประกอบการเรียนการสอน วิชาประเด็นและแนวโน้มพัฒนาการของวิชาชีพพยาบาล.** คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๕๙.

Ansoff H. I. **Corporate Strategy** New York: McGraw-Hill, 1965 อ้างถึงใน ธนู ศิริจันทร์พันธุ์. “การประสานพลังเพื่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนโคกสูงประชาสรรค์ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔.

Cohen J. M. and Uphoff N. T. “Participation’s place in rural development: Seeking clarity through specificity”. **World Development**. Vol. 8 No.3 (March 1980): 213-235.

Emerson R. M. “Social Exchange Theory”. **Annual Review of Sociology**. Vol. 2 (August 1976): 335-362.

กรุงเทพธุรกิจ. **เผยปีกดาต้าคณะ-สาขายอดนิยม ทีแคส ๖**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/social/835792>, [๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๔]